

## Sakspapir

| Sakshandsamar      | Arkiv  | ArkivsakID |
|--------------------|--------|------------|
| Gaute Fitje Sleire | FA-C50 | 14/140     |

| Saknr    | Utval         | Type | Dato       |
|----------|---------------|------|------------|
| 022/2020 | Formannskapet | PS   | 31.03.2020 |
|          | Kommunestyret | PS   |            |

### Kommunedelplan for kulturminne i Masfjorden kommune 2019-2027

#### Vedlegg:

##### Journalposttittel

Kulturminneplan for Masfjorden kommune (145767)

##### Dato

10.03.2020

#### Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Framlegg til kommunedelplan for kulturminneplan i Masfjorden kommune 2019-2027 vert godkjent i medhald av plan- og bygningslova § 11-15.

#### Saksopplysningar:

##### Bakgrunn og fakta

Kommunestyret vedtok den 13.12.2016 i sak 90/2016 – å starta opp arbeidet med ny kulturminneplan i medhald av plan- og bygningslova § 11-12. Føremålet med planen er å auke merksemda og interessa rundt kulturminna i Masfjorden, få ei betre forvaltning av kulturminna, og bidra til at kulturminna i større grad kan brukast og forvaltast som ein ressurs i kommunen. Saksframlegget vil bli sendt til kommunestyret på nytt når planen er ferdig for endeleg vedtak.

Planframlegget vart sendt på høyring den 21.08.2019 med høyringsfrist på 6 veker i samsvar med plan- og bygningslova §11-14. Høyringsfristen for fylkeskommunen vart utsatt til 25.11.2019. Kommunen fekk innspel til arbeidet og tips til kulturminne som enno ikkje var blitt registrert i planen. Den 02.01.2020 begynte arbeidet vidare med kulturminneplanen og behandling av innspela.

Merknader frå fylkeskommunen var:

- Forslag til vedtak om å lage ein handlingsplan.

*Kommentar: Før høyringa var det ikkje laga ein handlingsplan, men det stod i planen at arbeidet med å lage ein handlingsplan vil kome i gong på eit seinare tidspunkt.*

- Kategorisere kulturminna og vurdere verneverdien

*Kommentar: Før høyringa var kulturminna meir tilfeldig representert. På dei fleste kulturminna var det satt ein verdi, men det var ingen forklaring på korleis ein kom fram til den verdien og kva verdien har å sei for kulturminna.*

- Kartfesta kulturminna i Askeladden

*Kommentar: Det er få kulturminne i Masfjorden som er registrert i Askeladden. Dette har fylkeskommunen gått med på å hjelpe oss med å registrere om nødvendig.*

- Følgje opp kulturminneplanen i ettertid.

*Kommentar: Det stod ikkje at me skulle følgje opp kulturminneplanen i ettertid, slik at me kan endre og leggja inn fleire kulturminne.*

- Ta med at det har vore ei tverrfagleg arbeidsgruppe for planarbeidet, og meir konkret informasjon om medverknad.

*Kommentar: Det stod ikkje kven som har jobba med planen og bruk av medverknad.*

Alle merknadane frå fylkeskommunen er tatt med i planen, mens registrering i Askeladden vil skje på eit seinare tidspunkt.

Det kom inn fylgjande merknadar frå andre:

- Brev frå Albert Kjetland, Marita Kjetland, Silje Vågset Kjetland og Åsmund Kjetland som kom med tre merknadar til planen den 14.10.2019:
- *Dei ynskja at reiskapssamlinga i Indre Haugsdal som omfattar om lag 100 reiskapar og bruksting frå arbeidslivet på ein gard i nær fortid burde vere med i planen. Det fins ikkje mange slike bygg igjen i Masfjorden, og den ligg lagleg til for alle interesserte og for å ta imot skuleelevar så dei kan lære litt om dagleglivet i «gamle» dagar.*
- *Dei ynskja i tillegg at setrane i Kjetlandskupa kjem med i kulturminneplanen. Det var i desse seterhusa at dei fyrste Bjørn West soldatane fann ly og husvære hausten 1944. Bilete frå Kupa er tatt med i alle Bjørn West-bøkene.*
- *Til sist ynskja dei at samling av eldre bruksting til Olav S. Trodal på bruk 1 i Trodal kjem med i planen.*

*Vår oppsummering: Det var skreve om reiskapssamlinga i Indre Haugsdal, men den var ikkje med i planen. No ligg den under kategorien tekniske og industrielle kulturminner.*

*Setrane i Kjetlandskupa er no med i planen. Historia om setrane kom frå Albert Kjetland, mens bileta er henta frå heftet «fjellprosjekter» av Ingvar Vik.*

*Til sist er det tatt med eit bilete av Trodalsamlinga i planen.*

- Brev frå Arne Høyland som den 14.10.2019 kom med fleire marknader til kulturminneplanen:
- *Han ynskjer at det skal etablerast ein digital kulturminneplattform, slik at informasjon om kulturminna er lett tilgjengeleg for alle.*
- *Eit kultur og- museumssenter i kvar skulekrins der ein dokumenterer ulike tema på kvar skule, som til saman omhandlar mangfaldet i kultur og natur i kommunen med ulike tema. Med å involvera elevar og studentar i dokumentasjon og utvikling av formidlingsprodukt, kan dei få styrka den lokale identiteten og eigarskapen til kulturminna.*
- *Fartøyvern av båtar – båtane som er lagra på Kvingo og Totlandsdalen må bli godt passa på slik at dei ikkje tek skade av dårleg lagring. I Totlandsdalen kan det ryddast slik at ein får plass til nokre viktige båtar og båtdelar.*
- *Fleire kulturminner om miljø, bygningar og private samlingar: Trodalsamlinga, Reiskapssamlinga i Indre Haugsdal og reimskrivefabrikken på Andvik – den einaste i Nordhordland.*

*Vår oppsummering: I handlingsplanen er det no tatt med tiltak om å leggja inn kulturminne på heimesida til Masfjorden kommune.*

*I tillegg er det tatt med tiltak i handlingsplanen om å ha temadagar i samarbeid med biblioteka om ulike kulturminne.*

*Når det gjelder båtane på Kvingo og Totlandsdalen så har me besøkt og skreve litt om båtane i kulturminneplanen under kategorien sjøbruksmiljø, i håp om at det vil auke interessa for å ta vare på dei.*

*Som nemnt tidlegare har me tatt med bilete av Trodalsamlinga og skreve ein del om reiskapssamlinga i Indre Haugsdal. Reimskrivefabrikken er ikkje med i planen på grunn av dårleg forfatning, liten interesse frå eigarane og veldig dyrt å restaurere.*

- Brev frå Jon Hope som kom med følgjande merknadar til kulturminneplanen den 7.10.2019:

- *Innleiingsvis sa han at det bør rettast litt på ordfeil i planen, og viser spesielt til ordet «Notland».*
- *Han meinte at freistnaden på tamreinsdrifta kring 1840 og Masfjordgeitosten som hjelpte mange i dei vanskelege 30 åra burde nemnast i planen.*
- *Det burde namnast at mange leigde seterar og beite i indre Masfjorden for å utnytte fjellbeita.*
- *Kulturhistorisk vegbok og Strilesoga er brukt som kjelde, derfor burde det stå i kjeldelista.*
- *Til slutt skriv han at det burde nemnast fleire steterbuar og stølar, og at nokre av dei blei brukt av Bjørn West soldatane som gjer at ein har ein nyare historie å fortelja.*

*Vår oppsummering: Ordfeila er no retta opp i og Notland er skifta til Nørland fleire stader i teksten.*

*Tamreinsdrifta og Masfjordgeitosten er ikkje med i planen fordi det eigentleg ikkje er så viktig for Masfjorden si historie.*

*At mange leigde setrar og beite for å utnytte fjellbeita er tatt med under kategorien «stølsområde og seterbuar» i teksten om «Kjetlandskupa» som ligg i Indre Masfjorden.*

*Kulturhistorisk Vegbok og Strilesoga er tatt med i kjeldelista.*

*I brevet om å nemne fleire seterbuar og stølar, så er Kjetlandskupa tatt med i planen. Den fortel også historia om Bjørn West soldatane.*

Dei fleste merknadane frå innbyggjarane er tatt med i planen, eller har blitt vurdert.

#### **Andre viktige endringar etter at planen var på drøfting:**

Den 05.02.2020 vart eit nytt utkast til kulturminneplanen sendt inn til fylkeskommunen for drøfting.

Den 12.02.2020 var det møte om kulturminneplanen med avdeling for kultur, idrett og inkludering. Fokuset var på handlingsplanen og kulturminneverdiane, men også andre delar av planen. Dei viktigaste merknadane var:

- At planen måtte ha med noko meir om retningslinjer for endring av kulturminne i dei ulike verneklassane.

*Kommentar: Det står no litt i planen om prosessen for å gjere endringar på kulturminna. Dess høgare*

*verdi kulturminna har, dess meir omfattande er det å gjere endringar. Dette er for å sikra at kulturminna blir tatt vare på rett måte.*

- Ha færre og meir konkrete tiltak i handlingsdelen.

*Kommentar: Det var for mange «tiltak» som ein heller kan seie var mål. Tiltaka er no erstatta med mindre og konkrete tiltak som faktisk kan gjennomførast eller som allereie blir gjennomført i dag.*

- Handlingsplanen bør rullerast årleg.

*Kommentar: Dette blei ikkje nemnd i planen, men det er for å gjere endringar og eventuelt leggja til fleire tiltak i ettertid.*

- Elles burde kommunen ordne på kategoriane, skrive litt om byggjeskikk og materialbruk og ha med litt meir om Masfjorden kommune si historie.

*Kommentar: Nokre av kategoriane er fjerna og erstatta med nye fordi dei passa betre ein anna plass. Dette gjer det lettare å leggja inn fleire kulturminne i ettertid.*

*I byggjeskikk og materealbruk står det no litt om tilhøvet mellom tre og stein som byggjemateriale, kvifor det var slik, samt om typiske bygningar for Masfjorden og korleis dei blei bygd. Dette fortel meir om Masfjorden si historie.*

Dei viktigaste merknadane er endra, mens resten har blitt vurdert eller blir endra på eit seinare tidspunkt.

### **Vurdering/konklusjon**

Det er viktig å nemne at det finns fleire kulturminne enn det som er nemnd i planen, men på grunn av liten tid eller liknande, så har det ikkje kome med fleire endå. Likevel har planen blitt betre og meir oversiktleg etter alle merknadane. Kulturminneplanen er no klar for politisk vedtak.

### **Formannskapet - 022/2020**

#### **FS - behandling:**

Saka vart drøfta.

Geir Egil Haugsvær (Sp) la fram følgjande framlegg til vedtak:

Saka vert sendt tilbake til arbeidsgruppa for vurdering av innspel sett fram i møtet før handsaming i kommunestyret.

Framlegg til vedtak får Haugsvær vart samrøystes vedteke.

#### **FS - vedtak:**

Saka vert sendt tilbake til arbeidsgruppa for vurdering av innspel før handsaming i kommunestyret.